

jest i další o § 859 obč. zák. opřená námitka, že zákon neuznává řečené již pravidlo o bezdůvodném obohacení za zásadu obecně platnou, nýbrž jen v určitých, jednotlivých, v zákoně zvlášť udaných případech, že však není zákonného předpisu, jenž by se hodil také na žalobní nárok. Mimo zákonná ustanovení vypočítaná v dovolání a četná jiná spočívají na této zásadě také §§ 1041—1043 obč. zák., z nichž předpis § 1041 obč. zák., že, bylo-li bez jednatelství použito věci k cizímu užítku, může ji vlastník požadovati zpět nebo kdyby to nebylo již možné, cenu, již měla v čase použití, dopadá právě na souzený případ. Poněvadž Antonín Š. použil peněz poštovní správy k rozmnožení majetku žalované, aniž při tom jednal z příkazu poštovní správy nebo jako jednatel bez příkazu, jest poštovní správa oprávněna požadovati na žalované, aby obdržené peníze nahradila. Darování bylo pro žalovanou použitím věci poštovní správy k jejímu užítku a pro poštovní správu použitím její věci k užítku žalované. Žalobní nárok jest podle § 1041 obč. zák. plně odůvodněn, a bylo mu právem vyhověno. Skutečnost, že Antonín Š. byl již rozsudkem krajského soudu ze dne 18. června 1925 právoplatně odsouzen nahraditi eráru celou zpronevěřenou sumu 81.156 Kč 93 h a že sporných 10.000 Kč jest částí této sumy, není důvodem pro zamítnutí žaloby, neboť týž nárok může býti proti několika osobám po právu, ať již z téhož, nebo z různých právních důvodů. Věřitel jest v takovém případě podle § 891 obč. zák. oprávněn žádati, dokud nebyl úplně zaplacen, podle své vůle plnění od kteréhokoliv z několika dlužníků v libovolném poměru. Poněvadž však může plnění požadovati jen jednou, a plnění jednoho dlužníka se ostatní dlužníci placení sprostňují, musí solidarita závazku v rozsudku přijíti k výrazu. Rozsudek prvního soudu byl proto doplněn v ten rozum, že dluh žalované jest společný a nedílný s dluhem Antonína Š-a.

Čís. 10152.

Zavázalo-li se více osob zaplatiti dluh rukou společnou a nerozdílnou a přihlásil-li vymáhající věřitel celý dluh k exekuční dražbě nemovitosti jednoho dlužníka a byla-li mu celá jistina v rozvrhu přikázána, ručí mu ostatní spoluzavázaní za schodek na smluvených úrocích, dostalo-li se mu od dražby až do vyplacení přikázané pohledávky, složené na soudě, nižších úroků.

Složení nejvyššího podání vydražitelem nemá co do pohledávek poukázaných na nejvyšší podání účinky § 1425 obč. zák.

(Rozh. ze dne 19. září 1930, Rv I 1739/29).

Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující strana, by bylo uznáno právem, že její pohledávka 4.674 Kč s 9% úroky od 1. července 1927 vznikla a trvá v rámci kauční hypoteky 40.000 Kč, vložené na nemovitostech dříve Františky L-ové, nyní žalovaných čís. vl. 315 a 333 v Z. a že jsou žalovaní povinni řečenou pohledávku s úroky a s útratami sporu žalující straně zaplatiti. Žalobní žádání opřela žalující strana o to, že

smlouvou ze dne 31. července 1922 povolila manželům Františku a Františce L-ovým, jejichž dědici jsou žalovaní, úvěr, za který jí řečení manželé zřídili na svých nemovitostech jistotu 40.000 Kč a zavázali se zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou pohledávky, které žalující straně za nimi ať za oběma nebo za jedním z nich vzniknou, s úroky, jež smlouveny o 1½ % vyšší než bankovní, se správním příspěvkem a s výlohami. Podle údajů žalující strany odepřela v roce 1924 poskytování dalšího úvěru a, když pak byly dne 30. srpna 1924 Františku L-ovi jeho nemovitosti exekučně prodávány, požadovala žalující strana z nejvyššího podání celou svou pohledávku z poskytnutého úvěru se smluveným příslušenstvím a byla jí celá přihlášená pohledávka s příslušenstvím z útržku přikázána. Přikázanou částku nedostala však žalující strana vyplacenu ihned, nýbrž teprve dne 12. března 1927, kdy její pohledávka na jistinu, na smluvených úrocích se správním příspěvkem a s jinými výlohami činila 24.592 Kč 60 h, tedy o 4.674 Kč více, než jí bylo vyplaceno z nejvyššího podání, neboť úroky, jež dostala ode dne dražby, byly nižší než smluvené. Dovolávajíc se nedílného závazku Františky L-ové a žalovaných jako jejich dědiců a nástupců podle smlouvy ze dne 31. července 1922, žalovala, jak bylo uvedeno. Procesní soud první stolice vyhověl žalobní žádosti až na 141 Kč 8 h, o něž žádala žalující strana na úrocích více, než jí příslušelo. Odvolací soud žalobu zamítl, v podstatě z důvodu, že se po odepření dalšího úvěru v roce 1924 stala úvěrová hypotéka 40.000 Kč hypotékou obyčejnou a že, když žalující strana celou svou pohledávku přihlásila k rozvrhu útržku za nemovitosti Františka L-a a celou pohledávku dostala tu přikázanou, zanikl závazek Františky L-ové pokud se týče žalovaných jako jejich dědiců a nástupců, takže k placení vyšších smluvených úroků a k placení příslušenství ve smlouvě ujednaného po dražbě nemovitostí Františka L-a nejsou povinni. Žalovaní prý ani nezavinili, že se zdržela výplata částky přikázané z nejvyššího podání žalující straně a ani prý proto nejsou žalovaní povinni k placení vyšších smluvených úroků a smluveného příslušenství ode dne dražby do dne výplaty (§ 1333 obč. zák.).

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Rozsudek odvolacího soudu napadá žalobkyně práven, vytýkajíc mu nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Předem jest uvést, že odepření dalšího úvěru manželům L-ovým v roce 1924 a to, že další úvěr pak poskytnut nebyl, nemělo vliv na povinnost Františky L-ové, pokud se týče jejich dědiců, ze smlouvy zaplatiti žalující straně její pohledávku s ujednanými úroky a s ujednaným příslušenstvím, jak vzrostla ke dni zaplacení. Za tento závazek ručí především zástava 40.000 Kč zřízená na nemovitostech Františky L-ové, nyní žalovaných. Co se dalšího týče, platí o Františce L-ové a o jejich dědících jako spoludlužnicích rukou společnou a nerozdílnou ustanovení § 891 obč. zák.

Podle tohoto ustanovení může věřitel požadovati zaplacení na kterémkoli ze solidárně zavázaných dlužníků, aniž tím, že zaplacení požaduje na jednom, pozbývá oprávnění domáhati se toho, co mu jeden spoludlužník nezaplatí, na ostatních spoludlužnících. Nebyla tudíž Františka L-ová a nejsou žalovaní jako její dědici a nástupci sprostěni ze závazku z poskytnutého úvěru proto, že žalující strana účtovala svou pohledávku k nejvyššímu podání za nemovitosti Františka L-a, nebyla-li pohledávka žalující strany ke dni výplaty částky přikázané z nejvyššího podání zaplacená úplně ve výši, v níž podle smlouvy příslušela. Složením nejvyššího podání na soudě pohledávka žalující strany, jak odvolací soud obdobou § 1425 obč. zák. za to má, zapravena nebyla. Složení nejvyššího podání vydražitelem není složením pohledávky dlužníkem ve smyslu § 1425 obč. zák. a složení nejvyššího podání nemá co do pohledávek na nejvyšší podání poukázaných účinky § 1425 obč. zák. Hledíc k těmto vývodům nelze žalující straně upíratí nárok proti žalovaným jako dědicům a nástupcům Františky L-ové na zaplacení toho, oč dne 12. března 1927 dostala z nejvyššího podání vyplaceno na svou pohledávku méně, než činila její pohledávka s úroky a s příslušenstvím počítaným podle smlouvy k onomu dni. Odvolací soud neprávem poukazuje k tomu, že žalovaní nezavinili, že se zdržela výplata částky přikázané z nejvyššího podání na pohledávku žalující strany. Nejde o nárok z náhrady škody, nýbrž o nárok ze smlouvy. Důvody odvolacího soudu s hlediska věcného nelze sdíleti. Pokud dovolatelka napadá důvody odvolacího soudu také s hlediska formálního, totiž proto, že prý odvolací soud zamítl žalobu z důvodů, jimiž se žalovaná strana nebránila, že tedy překročil meze vytýčené odvolacímu soudu § 462 c. ř. s., nelze jí v tom přisvědčiti, ježto přednes žalované strany ve sporu nevylučuje, že se žalovaná strana bránila i ve smyslu důvodů uvedených odvolacím soudem. Odvolací soud zamítl žalobu z důvodů tu uvedených, aniž se zabýval s ostatními odvolacími důvody v odvolání uplatňovanými. Ježto důvody odvolacího soudu neobstojí, nezbyvá a je nutno se zabývatí odvolacími důvody, o něž se odvolání opírá. K tomu účelu bylo napadený rozsudek zrušiti a se usnésti, jak se stalo.

Čís. 10153.

Ztráta zákazníků v obchodě (v živnosti) není jen ušlým ziskem a nelze ve ztrátě zákazníků spatřovati pro budoucnost ušlý výdělek, nýbrž jest znehodnocením podniku a škodou, která tu již jest.

(Rozh. ze dne 19. září 1930, Rv I 1974/29.)

Žalobkyně, hokynářka, byla kousnuta psem žalovaného. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se na žalovaném jednak náhrady škody, jednak náhrady ušlého zisku a náhrady za zničenou živnost. Procesní soud prvního stádia vyhověl žalobě, pokud se domáhala náhrady vlastní škody, zamítl ji však, pokud se domáhala náhrady ušlého zisku a náhrady za zničenou živnost. Odvolací soud k odvolání žalobkyně napadený rozsudek potvrdil.